

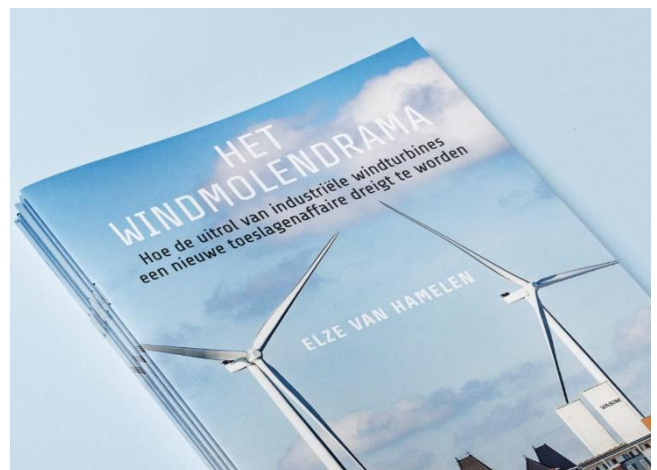
KLIMAAT

2024 - UITGAVE 44

Gezondheid, landschap en natuur bedreigd door komst mega- windturbines

Karel Beckman
| Datum: 2 november 2024

BBB VRAAGT OM STOP BOUW NIEUWE WINDMOLENS NA DRAMATISCH RAPPORT CLINTEL

Windturbines brengen ernstige schade toe aan de volksgezondheid én het milieu. Ze zorgen daarnaast voor grote problemen in het elektriciteitsnetwerk en zijn onmogelijk in staat fossiele energie te vervangen. De vergunningen voor windturbines zijn bovendien strijdig met het Europees recht. De bouw van nieuwe windparken moet daarom onmiddellijk worden stopgezet en er moet een breed maatschappelijk debat komen over de vraag of we Nederland verder willen vol zetten met mega-windturbines.

Dat zijn de conclusies van een uitgebreid rapport, Het Windmolendrama, dat deze week is uitgebracht door de stichting Clintel. Het is geschreven door onderzoeksjournaliste Elze van Hamelen, die het windenergiebeleid met de toeslagenaffaire vergelijkt, met dit verschil dat er door dit nieuwe “drama” binnen afzienbare tijd miljoenen mensen zullen worden gedupeerd. Zij laat zien dat als de overheidsplannen doorgaan, overal in het land mega-

windturbines zullen verrijzen in de nabijheid van woningen en scholen. De overheid, het RIVM en de rechterlijke macht weigeren te onderzoeken wat de gezondheidseffecten van dit beleid zijn. Dit terwijl enkele tienduizenden mensen die in de nabijheid van windturbines wonen, reeds kampen met gezondheidsproblemen zoals slaapstoornissen, migraine, oorsuizen, concentratieproblemen en stress. Door artsen wordt dit het 'windturbinesyndroom' genoemd.

Dat is lang niet de enige ontluisterende bevinding in het rapport. Van Hamelen laat zien hoe de overheid de bouw van de industriële windturbines doordrukt tegen de wil van de bevolking in en in strijd met het Europees recht. Zo zijn windturbines simpelweg vrijgesteld van de normale normen voor industriële geluidsoverlast, wat volgens Europese wetgeving niet kan. Daarnaast vindt de besluitvorming voor de bouw plaats binnen zogeheten 'RES-regio's' (RES staat voor 'regionale energiestrategie'), waarbij alleen direct belanghebbenden aan tafel zitten en waar geen inspraak van burgers mogelijk is. Gemeenteraden en provinciale staten worden grotendeels buitenspel gezet.

Vergunningen aanvechten bij de rechter levert ook vrijwel nooit resultaat op, want rechters volgen klakkeloos beweringen van het RIVM dat er geen bewijs is voor gezondheidsschade. Het rapport levert spijkerharde kritiek op de rol van het RIVM. Het instituut dat over de gezondheid van burgers zou moeten waken, doet zelf geen onderzoek, maar produceert slechts selectieve 'literatuurstudies' die niet door onafhankelijke wetenschappers worden beoordeeld en die in het straatje passen van de opdrachtgever, de overheid. Onafhankelijk onderzoek dat gezondheidsschade laat zien, wordt door het RIVM genegeerd. Ook de rol van de Raad van State is dubieus, stelt Van Hamelen. Het hoogste Nederlandse rechtscollege blijft de bestaande vergunningen voor windturbines gedogen, hoewel ze niet voldoen aan de Europese wetgeving. De Raad houdt bovendien wel rekening met de 'rechtszekerheid' van exploitanten, maar niet dan omwonenden, zo blijkt uit een recente uitspraak in een zaak in Swifterbant.

Toch is de geplande uitrol van megawindturbines in Nederland nog geen voldongen feit, zo maakt Van Hamelen duidelijk. Het rapport biedt een 'toolkit' die bewonersgroepen kunnen gebruiken om verzet tegen de komst van de turbines te organiseren. "De komende tijd zal cruciaal worden voor de toekomstige inrichting van Nederland", zegt Van Hamelen. "We moeten nu alles op alles zetten om deze ramp af te wenden."

Download gratis het Windmolendrama rapport van Clintel geschreven door Elze van Hamelen: <https://eds6.mailcamp.nl/page/lp-inschrijving-rapport-elze>

Highlights uit het Clintel-rapport ‘Het windmolendrama’

Gezondheidsklachten door windturbines

Gezondheidsklachten als gevolg van windturbines worden door officiële instanties en de windturbinesector niet erkend. Het RIVM erkent hooguit dat mensen “subjectieve hinder” ervaren.

Het rapport van Clintel laat een heel ander beeld zien. Mensen die in de buurt van de windturbines wonen ervaren “gelijksoortige klachten, waaronder chronische slapeloosheid, hoofdpijn, duizeligheid, oorsuizen (tinnitus), een drukgevoel op de oren, vertigo, visusklachten, concentratie- en geheugenproblemen, hartkloppingen en hartritmestoornissen, zichtstoornissen, luchtwegproblemen, angst- en panieklachten en prikkelbaarheid”, zo blijkt uit de wetenschappelijke literatuur die teruggaat tot begin jaren negentig.

De windturbines – enorme industriële installaties waar tonnen beton en metaal aan te pas komen – veroorzaken verschillende vormen van storend lawaai. “Wanneer de installatie draait om de wieken de volle wind te laten vangen, produceert dit ‘gewoon’ hoorbaar machinaal lawaai. Daarnaast produceren de wieken een ritmisch, pulserend geluid dat als ‘zoevend’, ‘zwiepend’ of ‘bonkend’ wordt beschreven door omwonenden. Door de beweging van de wieken lijkt het alsof de volumeknop telkens omhoog en dan weer omlaag wordt gedraaid.” Sommige turbines produceren daarnaast nog een eentonige aanhoudende bromtoon. “Tezamen wordt het lawaai van industriële windturbines als veel hinderlijker ervaren dan het lawaai van wegen of vliegverkeer, een gegeven dat al bij TNO bekend was in 2008.”

Naast het hoorbare geluid produceren de turbines ook nog laagfrequente en infrasone trillingen of drukgolven, die onder de gehoorgrens liggen, maar die wel effect hebben op de gezondheid van mensen, hoewel dit door het RIVM wordt ontkend. Onderzoekers zoals de Portugese hoogleraar prof. dr. Mariana Alves-Pereira, dr. Nina Piermont, klinisch fysicus Jan de Laat van het Leids Universitair Medisch Centrum (LUMC) en professor Kerstin Persson Waye hebben gepubliceerd over de effecten van laagfrequente trillingen, die tot meer dan 3 kilometer van de turbines worden gevoeld.

De arts en assistent-professor Alessandro Godono, die samen met twaalf coauteurs een systematische review uitvoerde van alle bestaande wetenschappelijke literatuur, concludeert dat er een significant verband bestaat tussen blootstelling aan windturbinegeluid en slaapproblemen. In een peerreview (collegiale toetsing – red.) concluderen onderzoekers Anne Dumbrille, Robert McMurtry en Carmen Krogh dat “leven of werken nabij industriële windturbines zowel bij mensen als dieren kan resulteren in

negatieve gezondheidseffecten”. Naarmate mensen dichterbij windturbines wonen, is er ook een achteruitgang waarneembaar van hun mentale vermogens.

Huisarts en epidemioloog Dick Bijl werd door het artsencollectief Windwiki gevraagd de literatuurstudies van het RIVM te evalueren. Bijl laat er weinig van heel. Hij stelt dat het RIVM “selectief shopt in de beschikbare wetenschap”. Veel studies zijn uitgevoerd in dunbevolkte gebieden met windturbines die veel kleiner zijn dan de mega-windturbines die nu geplaatst worden. Volgens Bijl berusten de RIVM-rapporten “op wetenschappelijk drijfzand”. Jan de Laat en zijn collega’s bestudeerden 300 onderzoeken en concluderen dat geluid van windturbines ernstige gezondheidsklachten kan veroorzaken.